

ת"פ 1108/05 - ח'ליל עלי מחמוד נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בקריות

ת"פ 1108/05 מ.י. הלשכה המשפטית בית המשפט חיפה נ' חב' "קירות הגליל" בעמ' ואח'
תיק חיזוני: מס' תיק חיזוני

לפני כבוד השופט מוחמד עלי
ה המבקש ח'ליל עלי מחמוד
נגד מדינת ישראל
המשיבה

החלטה

לפני בקשה המבקש להורות על ביטול פקודת המאסר שהוצאה במסגרת תיק זה תוך קביעה שהकנס התיישן.

הבקשה וטענות הצדדים

1. לפני יותר מעשור, ביום 8.3.06, ניתן נגד המבקש גזר דין לאחר שהורשע בעבירות על חוק מס ערף נוסף, ובו הוטל עליו קנס בסך של 30,000 ש"ח או מאסר 150 ימים תමורתו.

2. המבקש לא שילם את הקנס ולטעמו העניין נמשך שנים רבות עד שהוצאה נגדו פקודת מאסר לאחרונה. לטענת המבקש, מדובר בעבירה מסווג עוון שהעונש שהטיל בגינה מתישן בחולף 10 שנים ותקופה זו החלפה. המבקש מעלה טענות נוספות לגבי פגמים שנפלו בפקודת המאסר, שבה לא צוין שמו המדויק; וכן טוען כי אם נשלחו בעבר התראות הרוי הן נשלחו לאדם הלא נכון.

3. מתגובה המשיבה עולה, כי ביום 21.6.2006 העבירה מזכירות בית המשפט את הטיפול בגביית הקנס למרც' לבגיית קנסות, אגרות והוצאות (להלן: **המרכז**) לאחר שהמבקש לא שילם את הקנס כמעט - 1000 ל"נ. לטענת המשיבה ביום 27.6.2006 נשלחה למבקש דרישת תשלום חוב בדיור וכי בתאריכים מאוחרים בשנים 2010 ו- 2014 נשלחו מספר דרישות תשלום נוספות. עוד צוין בתגובה, כי בשנים 2011 ו- 2015 הוטלו עיקולים על נכסיו וזכויות המבקש.

דין והכרעה

עמוד 1

© verdicts.co.il - פסק דין

יש לעמוד תחילת על השאלה האם בית משפט זה מוסמך לדון בעבירות שענין התוישנות העונש - ובמקרה זה הকנס.

שאלה דומה נדונה בפסק הדין שניתן בע"פ 3482/99 **פסי נ' מדינת ישראל**, פ"ד נג (5) 715 (1999), שבמוקדו עמד מקרה בו המערער עבר עבירות תעבורה מסווג ברירת משפט ולא שילם את הכנסות, המערער פנה לבית המשפט ל汰borah בבקשת לבטל הכנסות מפני התוישנותם, אך בית המשפט קבע שאינו מוסמך לדון בבקשתה. בית המשפט העליון קבע כי בית משפט ל汰borah אינו מוסמך לדון בבקשתה והסמכות לדון בסעיף המבוקש (שהוא למעשה הצהרה על התוישנות הכנס) נתונה לבית משפט בהליך אזרחי. בית המשפט העליון נימק את מסקנתו במספר נימוקים:

"ראשית, [...] קנס שהוטל בהודעת תשולם קנס על עבירות ברירת משפט, כמווה כפסק דין מרשי של בית-משפט ל汰borah שהטיל על המושיע עונש קנס. כפי שאין בית-משפט שישים מלאכתו נדרש לפסק-הדין שנתן בהיעדר הוראה חוקית מפורשת [...] כך - מקל וחומר - אין הוא נדרש להליכים של ביצוע פסק-הדין שנתן, ובמקרה דנן, גביה הכנס. כלל זה יפה הן לגבי בית-משפט שדן בעניינים פליליים והן לגבי בית-משפט שדן בעניינים אזרחיים. [...]
שנית, גביה הכנס שלא שולם במוועדו נעשית על-פי פקודת המסים (גביה), כאילו היה מס. לפיכך הויאל ומדובר בשל הוצאה לפועל של עונש הכנס שהותה, שבמסגרתו נטען טענת התוישנות, אין זה ראוי שהוא יטוף על-ידי בית-משפט שגדיר סמכותו הוא טיפול בעניינים פליליים בלבד.
שלישית, בבקשת להציג על התוישנותו של עונש הכנס היא במחותה בבקשת לממן סעיף 75 לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], הסמכות להעניק סעיף הצהרתי מוגבלת לבית-משפט הדן בעניין אזרחי.
רביעית, נושא התוישנות מעלה שאלות שונות, הן במישור המשפטי והן במישור העובדתי. הבירור העובדתי של סוגיות התוישנות יפה לבית-המשפט האזרחי לערכאותיו. חיזוק לאופייה האזרחי של הסוגיה ניתן למצאו בעובדה, כי בהליך של בירור סוגיות התוישנותו של העונש, אין התביעה המשפטית - שהיא המייצגת את המדינה המאשימה בהליך פלילי - מוסמכת ליצגה עוד, ועל-פי סעיף 4 לחוק לתקן סדרי דין האזרחי (המדינה כבעל דין), תש"ח-1958 המדינה תוצג על-ידי היועץ המשפטי לממשלה או על-ידי בא-כוחו"

בית המשפט העליון חזר על הדברים בע"מ 6848/10 **איתן ארץ נ' עירית גבעתיים** ([פורסם בנבו], 30.5.2012). במקרה זה נדונה עתירה מנהלית בה טענו העותרים שיש לבטל הרשותם בעבירות חניה בגין ניתנו להם דוחות וכי העונש שהוטל התישן ובטל; וראו גם רע"א 2747/08 **יעקב שאוליאן נ' רונית חורש** ([פורסם בנבו], 21.8.2008).

.7. האם יש מקום להבינה לעניין הסמכות לדון בסעדי האמור, בין קנס שהוטל במסגרת עבירות קנס לבין קנס שהוטל במסגרת עבירות שאין כאלה. דומה כי הנימוקים שהובאו בעניין פיסו תקפים ואף ביתר שאת גם לקנס שהוטל בהליכים פליליים רגילים. גם אם ניתן לסביר כי במקרים המתאים בהם אין מחלוקת עובדתית יתכן וגם בית המשפט שנותן את גזר הדין יהיה מוסמך לדון בבקשתה, הרי המקירה שבפנינו אינה נמנעה עם מקרים אלו לנוכח מחלוקת עובדתית. מכאן שההליך הפלילי אינו המסדרה הרואיה להידרשות לטענות המבקש ועליו לפנות בתביעה לسعد הצהרתי לבית משפט השלום.

.8. לעומת מהצሪיך, נראה כי גם לגוף העניין בקשה המבקש מעוררת קשיים לא מבוטלים. אין חולק שמדובר בעבירות עונש שהוטל בגין מתישן תוך 10 שנים (ראו סע' 10 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח חדש] התשמ"ב 1982). אלא שבמקירה שלפנינו, על פני הדברים עולה שהמשיבה, באמצעות המרכז לגביית קנסות, נקבעה מספר פעולות שניות לראות בהן כהתחלת ביצוע העונש וכל פעולה שכזו יש בה "לאפס" את מניין עשר השנים ולהתחיל את הספירה מחדש. די אם אכן כי בשנים 2006, 2010 ו- 2014 נשלחו למבקש דרישות לתשלום החוב שלגביהם קיימים תיעוד - אישורי מסירה שצורפו לתגובה המשيبة, זאת שלא לדבר על עיקולים שהוטלו בשנים 2010 ו- 2011 על חשבונות המבקש ונכסי. מקום שהפניות אל המבקש כולו מספר תעוזת זהות, אין לקבל את הטענה כי הן מוענו לאדם הלא נכון, מסיבה זו אין לקבל את טענה כי נפל פגם בפקודת המאסר. לסיכון, הנזונים שהובאו בתגובה המשيبة לא עומדים בקנה אחד עם המבקש כי מאז שניתן גזר הדין לא נעשה דבר עד להוצאה פקודת המאסר. יצוין כי המבקש פנה למרץ להסדרת החוב, ובפנינו זו לא התקחש לכך שנעשו אליו פניות בעבר וכן לא העלה טענה שהאונש התיישן.

.9. לשם שלמות התמונה יצוין כי בעניין החוב הוצאו שתי פקודות המאסר, האחת ביום בשנת 2016 והשנייה ביום 19.7.2017. עובר לחתימת על פקודת המאסר שניתנה בשנת 2016 עוררתי מיזמתית את השאלה מדוע הפניה להוצאה פקודת מאסר נעשית בשינוי ניכר, ובמכתבו מיום 9.10.2016 פירט המרכז את הפעולות שבוצעו בעניין הקנס (נספח ז' לתגובה המשيبة).

.10. לאור האמור לעיל, הגיעו לכל מסקנה כי דין הבקשה להידחות. החלטתי בדבר עיכוב פקודת המאסר מבוטלת, עם זאת כדי לאפשר למבקש לפנות למרכז - אנו קובע כי ניתן למש את פקודת המאסר רק בחולף 60 ימים מיום.

המצוירות תשלוח אל ההחלטה לב"כ הצדדים

ניתנה היום, כ"ז תשרי תשע"ח, 16 אוקטובר 2017, בהעדך
הצדדים.

